

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра Публічного управління та адміністрування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Державне та регіональне управління
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми: «Менеджмент»
(назва)

за спеціальністю: 073 Менеджмент
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник: А.М.С. Н.Б. Стоволос, к.е.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>Публічного управління та адміністрування</u> (назва кафедри)	протокол від 24 червня 2021 р. № 16	
	Завідувач кафедри	<u>О.П. Славкова</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми А.В.С.
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Н.І. Строченко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: С.П. Турченко
(ПІБ)

Н.В. Абрахам
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації А.В.А. (А.В.А.)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.08 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Державне та регіональне управління		
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра Публічного управління та адміністрування		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	ОП - «Менеджмент» Спеціальність – 073 «Менеджмент»		
5.	Рівень НРК	6 рівень		
6.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається на протязі 1 навчального року в 5 семестрі		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити (120 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття) денна/заочна		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	
		30/8	30/8	-
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Стоволос Надія Борисівна		
10.1	Контактна інформація	К.е.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування, кабінет 310 е Ел. адреса: stovolos-nb@ukr.net		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Державне управління є видом діяльності держави, що полягає у здійсненні нею управлінського впливу на ті сфери і галузі суспільного життя, які вимагають певного втручання держави шляхом використання повноважень виконавчої влади. В той же час державне управління здійснюється і за межами функціонування виконавчої влади, наприклад, на рівні державних підприємств, установ і організацій. Система державного управління за своєю структурою охоплює такі складові: суб'єкти управління, управлінську діяльність/процес, суспільну систему, тобто сфери і галузі суспільного життя. Специфіка державного управління як виду управління полягає в тому, що воно у своєму здійсненні спирається на владу — організаційну силу суспільства, здатну до примусу; поширює свій вплив на все суспільство, піддаючи управлінському впливові його найважливіші явища, процеси і взаємозв'язки; діє системно, поєднуючи функціонування таких структур, як механізм держави, державний апарат, державну службу і публічні прояви суспільства.		
12.	Мета освітнього компонента	Метою є формування у студентів теоретичних знань та сучасного мислення у галузі управління на національному та регіональному рівнях, його особливостей в різних сферах суспільного життя, існуючих моделей державного управління, системі та структурі вітчизняних органів державної та місцевої влади, а також знань щодо теоретичних та практичних засад реформування системи означеного управління, напрямів вдосконалення управління національним та регіональним розвитком шляхом виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1.Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: менеджмент. 2.Освітній компонент є основою для: публічне адміністрування		
14.	Політика академічної доброчесності	Списування – завдання не зараховується. Використання заборонених засобів під час контрольних засобів – відповідь не зараховується. Плагіат – завдання не зараховується.		
15.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=591		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹			Як оцінюється РНД
	ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.	ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.	
ДРН 1. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде знати теоретико-методологічні засади формування загальнодержавної та регіональної політики; закономірності управління на державному та регіональному рівнях; особливості державного управління в різних сферах суспільного розвитку та на різних рівнях; методичні та організаційні основи управління розвитком суспільства.	x		x	Тести множинного вибору
ДРН 2. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде знати ; існуючі моделі державного управління, вітчизняну систему та структуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх компетенції; законодавчі та нормативно-правові засади діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування; концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого	x	x		Тести множинного вибору

самоврядування, напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком.				
ДРН 3. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде уміти прогнозувати наслідки та аналізувати зміст державної політики у різних сферах суспільного життя; визначати стратегічні та поточні цілі державного управління з урахуванням сучасних проблем розвитку країни; приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів державного управління, використання яких дозволило б з найменшими витратами часу та інших ресурсів досягнути поставлених цілей.	х	х		Тести множинного вибору
ДРН 4. Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде визначати ефективність державного управління; мати навички макроекономічного програмування та планування; аналізувати державний та регіональний бюджети, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету та державного боргу; визначати необхідні напрями зовнішньоекономічної політики держави у світлі реалізації прийнятої економічної політики та безпеки національних інтересів; досліджувати накопичений світовий досвід в області державного управління.	х	х	х	Тести множинного вибору, розрахункове завдання, ессе

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ²
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк Д.ф.н /з.ф.н	П.з / семінар. Д.ф.н/ з.ф.н.	Лаб. з.	Д.ф.н./ з.ф.н.	
Тема 1. Основні теорії державного управління 1. Суть, характеристики, моделі державного управління. 2. Основні теорії державного управління. 3. Місце державного та регіонального управління в системі наук.	2/2	2/-		4/7	1,5
Тема 2. Державна влада та державне управління 1. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. 2. Цілі, юридичне та ресурсне забезпечення державного управління. 3. Методи державного управління.	2/-	2/-		4/7	2,4
Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку 1. Державне регулювання економіки. 2. Особливості управління соціальною сферою. 3. Державне управління в адміністративно-політичній сфері.	2/-	2/-		4/7	5,6
Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління 1. Система органів публічної влади. 2. Роль виконавчої влади в системі державного управління. 3. Судова влада. 4. Державний контроль в суспільстві, форми і види.	2/2	2/-		4/7	2,5
Тема 5. Державне управління на регіональному рівні 1. Суть і специфіка регіонального управління. 2. Основні напрями регіонального управління. 3. Механізми реалізації регіональної політики. 4. Місцеве самоврядування та регіональне управління.	2/-	2/-		4/7	1,4
Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні 1. Конституційна модель розподілу влади в Україні. 2. Центральні та регіональні органи виконавчої влади. 3. Місцеве самоврядування в державному управлінні України.	2/-	2/		4/7	1,4
Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні 1. Центральні органи виконавчої влади. 2. Кабінет міністрів України. 3. Міністерства України та їх повноваження. 4. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.	2/-	2/-		4/7	2,5
Тема 8. Регіональні органи державного управління 1. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. 2. Відносини місцевих державних адміністрацій в системі вертикальних та горизонтальних зв'язків. 3. Управління факультативними територіальними одиницями.	2/-	2/-		4/7	1,6

<p>Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. 2. Міжнародні документи щодо інституту місцевого самоврядування в Україні. 3. Громадянин в державному управлінні. 	2/-	2/2		4/7	2,5
<p>Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Орган влади як об'єкт організації та управління. 2. Стратегічне управління діяльністю органу державної влади. 3. Рішення в системі органів державної влади. 	2/-	2/-		4/7	1,6
<p>Тема 11. Державна служба в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, функції, принципи, види організація державної служби. 2. Проходження державної служби та управління нею. 3. Державна кадрова політика. 	2/2	2/-		4/7	4,6
<p>Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття ефективності в управлінні. 2. Ефективність діяльності державних органів та посадовців. 3. Економічна оцінка функціонування органу державної влади. 4. Державний контроль в сфері виконавчої влади в Україні. 5. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління. 	4/2	4/2		8/13	1,4,6
<p>Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування з різними верствами населення. 2. Взаємодія регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування з судовими та правоохоронними органами 	2/-	2/-		4/7	4,5
<p>Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аспекти взаємодії регіональних органів влади та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян. 2. Організація роботи із запитамі громадян. 3. Залучення громадськості до участі в управлінні державними справами, контролі органів влади. 	2/-	2/2		4/7	1,3,4
Всього за семестр	30/8	30/8		60/104	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем - виконання тестів множинного вибору	8/4	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу	22/26
ДРН 2.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними	8/4	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до	22/26

	презентаціями до кожної з тем - виконання тестів множинного вибору		представлення практичних завдань;	
ДРН 3.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем - виконання тестів множинного вибору	8/4	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до представлення практичних завдань;	22/26
ДРН 4.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем - виконання тестів множинного вибору - написання есе	6/4	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до представлення практичних завдань;	24/26
Всього годин		30/16		90/104

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Есе	20/20%	До 13 тижня
2.	ІРЗ 1 (індивідуальне розрахункове завдання)	10/10%	До 7 тижня
3.	ІРЗ 2 (індивідуальне розрахункове завдання)	15/15%	До 13 тижня
4.	Тестування	55/55%	Протягом семестру

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Есе	<12 балів	12-14	15-18	19-20
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
ІРЗ 1	<5 балів	5-6	7-8	9-10
	<i>Завдання не виконано</i>	<i>Методика виконання вірна, але наявні суттєві помилки</i>	<i>Завдання виконано, але існують несуттєві помилки</i>	<i>Завдання повністю виконано. Помилки відсутні</i>
ІРЗ 2	<7 балів	7-9	10-12	13-15
	<i>Завдання не виконано</i>	<i>Методика виконання вірна, але наявні суттєві помилки</i>	<i>Завдання виконано, але існують несуттєві помилки</i>	<i>Завдання повністю виконано. Помилки відсутні</i>

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування в (Kahoot)	По закінченню кожної теми
2	Заповнення відомостей самооцінювання	По закінченню відповідної теми
3	Письмовий зворотний зв'язок на есе	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час виконання ІРЗ	Під час виконання ІРЗ

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основна література

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: курс лекций. - 2-е изд. дополн. - М.: Омега-Л, 2016. - 584 с.
2. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія. -К.: Вид-во УАДУ, 2017. – 316 с.
3. Василенко И.А Государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия: учеб пособ. - 4-е изд., перераб. и доп. - М.: Логос, 2020. – 208 с.
4. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., А.Ю. Васіна А.Ю. Державне управління: підручник. - К.: Знання, 2018. – 588 с.
5. Малиновский В.Я. Державне управління: навчальний посібник. - Луцьк, 2016. – 538 с.
6. Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба: словник-довідник. К.: КНЕУ, 2015. - 208 с.

7. Допоміжна література

1. Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». - Відомості Верховної Ради України. - 2000. -№48.-С. 409.
2. Закон України «Про джерела фінансування органів державної влади» від 20.06.1999 р. №783-XIV. - Уряд, кур'єр. -1999. -№ 165.
3. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.96 р. №393/96-ВР. - Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 47. - С. 256.
- 4.Закон України «Про інформацію» від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII. - Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 48. - С. 650.
- 5.Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. - Відомості Верховної Ради України. -1997.-№24.- С. 170.
- 6.Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квіт. 1999 р. № 586-ХТВ. Офіц. вісник України. - 1999. - № 18. - С. 190.
7. Чиркин В.Е. Публичное управление: учебник. - М.: Юристь, 2017. - 475 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. - Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. Максимовича. – Режим доступу: <http://www.lib-gw.univ.kiev.ua>.
7. Офіційний сайт Національного агентства з питань запобігання корупції. – Режим доступу: <https://nazk.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби. – Режим доступу: <http://guds.gov.ua/govservice/control/uk/index>.
9. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України. – Режим доступу: <http://profy.nplu.org/lsite/fi>.

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проектної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проектної групи ОП 073, Менеджмент (назва) Обур'єв С.В. (ПІБ) [Підпис] (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Викладач кафедри публічного управління та адміністрування [Підпис] / С.В. Обур'єв